

Strålmiljön har aldrig tidigare varit så osäker

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) lämnade i augusti 2022 en rapport till Naturvårdsverket gällande miljömålet Säker strålmiljö. I rapporten påstås att delmålet för elektromagnetiska fält och strålning från trådlös teknik är uppfyllt. Rapportens slutsats är gravt felaktig och ovetenskaplig. Aldrig tidigare har strålningen varit så hög som idag, tre år efter att 5G började byggas ut. Aldrig tidigare har bevisen för skadlig påverkan varit så starka och aldrig tidigare har så många forskare verksamma inom området varnat för riskerna.

Sammanfattning

- Strålsäkerhetsmyndigheten hävdar att delmålet inom Säker strålmiljö gällande elektromagnetiska fält med följande lydelse *”Exponeringen för elektromagnetiska fält i arbetslivet och i övriga miljön är så låg att människors hälsa och den biologiska mångfalden inte påverkas negativt”* skulle vara uppfyllt.
- Bedömningen baseras endast på att strålningen i den allmänna miljön är lägre än referensvärdet samtidigt som myndigheten blundar för de omfattande belägg som visar att exponering för nivåer under referensvärdet är skadliga.
- Majoriteten av forskarna inom området anser att referensvärdet är felaktigt och måste sänkas kraftigt mot bakgrund av den forskning som visar skadliga hälso- och miljöeffekter vid nivåer betydligt lägre än referensvärdet.
- Utbyggnaden av 4G+ och 5G har lett till en extrem ökning till känt skadliga nivåer av mikrovågsstrålning i människors bostäder, i skolor, på arbetsplatser och allmänna platser.
- Det saknas helt forskning som visar att människor och miljö inte skadas av att långvarigt exponeras för 4G+ och 5G vid referensvärdets nivåer eller vid de nivåer som blivit alltmer vanliga under utbyggnaden av 5G.
- Strålsäkerhetsmyndighetens slutsatser är därmed gravt felaktiga och saknar vetenskaplig grund.

Bakgrund

I augusti 2022 sände Strålsäkerhetsmyndigheten en så kallad [”fördjupad utvärdering”](#) av miljömålet säker strålmiljö till Naturvårdsverket, som har ett samlat ansvar för samtliga miljömål.

Under senare år sedan utbyggnaden av 4G+ och 5G har det skett en mycket kraftig ökning av mikrovågsstrålning i människors hem och i den allmänna miljön. Ökningen beror främst på utbyggnaden av 5G, med allt fler basstationer som sänder ut betydligt starkare strålning, men är även en följd av den ökande användningen av teknik som sänder ut mikrovågor generellt. Just nu pågår utbyte av elmätare hos samtliga elabbonenter och, särskilt för de fall där trådlös överföring används, har dessa elmätare redan visats skada människors hälsa.

Aldrig tidigare i historien har människor exponerats för så höga nivåer av tekniskt producerad elektromagnetisk strålning som idag. Strålmiljön gällande elektromagnetiska fält inklusive mikrovågsstrålning från trådlös teknik har därför aldrig tidigare varit så riskfylld och därmed osäker som idag.

Strålsäkerhetsmyndighetens bedömning

Strålsäkerhetsmyndigheten skriver i sin rapport om Saker strålmiljö till Naturvårdsverket att miljömålet Saker strålmiljö är "nära att uppnås" och att det för elektromagnetiska fält "bedöms uppnås" till 2030.

Strålsäkerhetsmyndigheten vill således göra gällande att delmålet "Exponeringen för elektromagnetiska fält i arbetslivet och i övriga miljön är så låg att människors hälsa och den biologiska mångfalden inte påverkas negativt" skulle vara uppnått.

Motiveringen är följande:

"Motivering: De medelnivåer som hittills uppmätts för radiovågor indikerar en något uppåtgående trend men på en nivå som med god marginal underskrider gällande referensvärdesnivåer."

Vidare hävdas:

1) Miljökvaliteten eller det tillstånd som preciseringen beskriver kommer att uppnås till år 2030

• till stor/övervägande del →JA

2) Förutsättningarna kommer finnas på plats till år 2030. Styrmedel är idag beslutade så att tillräckliga åtgärder kommer vara genomförda före 2030 – för att på sikt nå miljökvaliteten eller det tillstånd som preciseringen beskriver

• till stor/övervägande del →JA"

Motiveringen baseras således på att den strålning som myndigheten mätt upp är lägre än referensvärdet. Det saknas helt vetenskapliga studier som visar att det inte föreligger hälsorisker för människor att kroniskt helkroppsexponeras för de nivåer som medges av referensvärdet, varken för GSM, 3G, 4G, WiFi, elmätare eller 5G. Det saknas även vetenskapliga studier som visar att det inte föreligger hälsorisker vid de nivåer av strålning som blivit allt vanligare idag till följd av bland annat utbyggnaden av 5G. Tvärtom finns det idag gott om studier som visar att människors hälsa skadas vid betydligt lägre nivåer än de som människor idag vanligen utsätts för i den allmänna miljön i städer, i bostäder, i skolor och på arbetsplatser.

Strålsäkerhetsmyndighetens slutsats är därmed felaktig och saknar vetenskaplig grund.

Den osäkra strålmiljön är en följd av ett felaktigt referensvärde

Strålsäkerhetsmyndighetens bedömning bygger alltså på ståndpunkten att eftersom strålningen i den allmänna miljön är lägre än referensvärdet så finns det inte några hälsorisker. Den felaktiga slutsatsen om säker strålmiljö bygger även på att SSM blundar för de omfattande vetenskapliga beläggen för att många olika skadliga hälso- och miljöeffekter sker vid nivåer under referensvärdet.

Referensvärdet, som tagits fram av organisationen ICNIRP och rekommenderats av EU, skyddar endast mot omedelbara uppvärmningseffekter då strålningen är så intensiv att den värmer upp en vuxen mans kropp med en grad inom 30 minuter. Det saknar därmed skydd mot en lång rad skadliga hälsoeffekter som visats uppstå vid nivåer som inte ger upphov till uppvärmning, som uppträder vid betydligt lägre nivåer än referensvärdet och ofta efter längre tids exponering. Detta gäller exempelvis sömnsvårigheter, huvudvärk, yrsel, tinnitus, hjärtpåverkan, DNA-skador, skador på hjärnan, cancer, oxidativ stress, beteendeförändringar och störningar av reproduktionen.

Referensvärdet saknar helt skydd för skadliga effekter på miljön och djurlivet, även gällande omedelbara uppvärmningseffekter, exempelvis på fåglar och insekter.

Gällande referensvärde i Sverige för strålning från 3G, 4G, 5G och WiFi är 10 W/m² eller 10 000 000 mikrowatt/m² mätt som genomsnitt över 6 minuter. Eftersom det gäller ett medelvärde tillåts maxvärden i pulser som är 1000 gånger högre än 10 W/m². Detta extremt höga värde hävdar Strålsäkerhetsmyndigheten skulle skydda alla med god säkerhetsmarginal trots att:

- Det saknas studier som visar att långvarig helkroppsexponering för strålning från basstationer och mobilmaster vid referensvärdets nivåer eller de nivåer som blivit vanliga från 5G inte skadar människors hälsa eller miljön.
- Det finns idag endast fyra studier som studerat hälsopåverkan av 5G. Tre fallstudier visar att installation av 5G-basstationer på kort tid orsakade mikrovågssyndromet hos samtliga studerade personer.^{1,2} En djurstudie visar skadliga effekter på hjärnan som i förlängningen kan orsaka demenssjukdomar.³ Alla fyra studierna gällde nivåer under referensvärdet.
- Det saknas helt studier som visar att de nya elmätarna inte skadar människors hälsa.
- Upprepade studier har visat hälsorisker vid nivåer långt under referensvärdet och de nivåer som idag blivit vanliga, från och med cirka 100 mikrowatt/m² eller 0,000 1 W/m².⁴
- Många människor vittnar om svåra hälsoproblem vid nivåer långt under referensvärdena i linje med det som forskningen i punkten ovan visat.⁵
- Omfattande forskning har visat skadlig påverkan på djurlivet, i synnerhet fåglar och insekter. I stort sett alla livsnödvändiga funktioner påverkas.⁶

Redan före 2010 har hälsorisker påvisats vid långvarig exponering för strålning från cirka 100 mikroW/m² (eller 0,000 1 W/m²) motsvarande ett avstånd av 300-500 meter från en mobilmast i drift. I dag sänder mobilmaster betydligt starkare signaler efter utbyggnad av 4G och 4G+ och 5G varför detta avstånd i dag kan vara annorlunda.⁷

Idag mäts inte sällan nivåer upp i bostäder eller på allmänna platser som är extremt mycket högre än de nivåer från och med vilka hälsorisker rapporterats i forskningen. De tre första fallstudierna av hälsoeffekter av exponering för strålning från 5G-basstationer visar maxnivåer (peak) av strålning som är mellan 758 000 mikrowatt/m² och 2 500 000 mikrowatt/m². Dessa nivåer orsakade på kort tid hälsoproblem hos de studerade personerna (mikrovågssyndromet).⁸ Dessa sjukdomsframkallande max/peak värden är betydligt lägre än referensvärdet. Referensvärdet är dessutom ett medelvärde som inte tar hänsyn till de högsta pulserna (maxnivåer).

Forskare rekommenderar betydligt lägre referensvärden (i mikroW/m²):

<u>År</u>	<u>MikroW/m²</u>	<u>Utgivare</u>	<u>Kommentar</u>
2001	1,000	Salzburg Resolution	
2001	100	EU-parlamentet STOA	
2002	1	Salzburg Hälsomyndighet	Inomhus
2011	100	Europarådet resolution 1815	
2012	3-6	Bioinitiative 2012 Recommendation	
2016	0,1-100	EuropaEM EMF Guidelines	För frekvenser från GSM 900 till WiFi 5,6 GHz beroende på känslighet, exponering under dag eller natt. Maxvärde. ⁹
2008	10 000 000	Strålsäkerhetsmyndigheten	Genomsnitt över 6 minuter ¹⁰

Forskarvärldens kritik mot referensvärdet

Referensvärdet är hårt kritiserat av majoriteten av oberoende forskare på området för att vara felaktigt och sakna skydd mot visade hälsorisker. Forskare, läkare och experter på området har i upprepade utvärderingar konstaterat att gränsvärdet bör sänkas kraftfullt (se föregående tabell).

Nedan följer tre exempel på forskarvärldens kritik mot Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärde:

1) EMF Scientists Appeal, 2015-2023

258 vetenskapsmän som alla publicerat vetenskapliga artiklar i ämnet har sedan flera år lämnat följande kritik:

”Baserat på tillgänglig förhandsgranskad och publicerad vetenskaplig forskning är vi allvarligt oroad över den ökande och utbredda exponeringen för elektromagnetiska fält som alstras av elektriska och trådlösa produkter. Dessa inkluderar, men är inte begränsade till, radiofrekvent strålning (RF-EMF) som avges från till exempel mobiltelefoner, trådlösa telefoner och deras basenheter, WiFi, smarta trådlösa elmätare, babyvakter samt elektriska apparater och den infrastruktur som används vid distribution av el vilken genererar extremt lågfrekventa elektromagnetiska fält (ELF EMF).

Vetenskaplig grund för vår gemensamma oro:

Många nya vetenskapliga publikationer har visat att EMF påverkar levande organismer vid nivåer långt under internationella och nationella riktlinjer (dvs Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärden).

Otillräckliga internationella riktlinjer för icke-joniserande EMF

De olika organisationer som rekommenderar säkerhetsstandarder har misslyckats med att införa tillräckliga riktlinjer (referensvärden) för att skydda allmänheten, i synnerhet barnen som är mer känsliga för effekterna av elektromagnetiska fält.... Det är vår uppfattning att ICNIRP:s riktlinjer (Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärden) är otillräckliga för att skydda folkhälsan, eftersom de inte täcker effekter av långvarig och lågintensiv exponering.”¹¹

2) International Commission on the Biological Effects of Electromagnetic Fields ICBE-EMF, oktober 2022

”de senaste 25 årens omfattande forskning om RFR [radiofrekvent strålning] visar att de antaganden som ligger till grund för FCC:s [Federal Communications Commission, amerikansk myndighet] och ICNIRP:s exponeringsvärden [Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärden] är ogiltiga och fortsätter att skada folkhälsan. Negativa effekter som observerats vid exponering under dessa värden omfattar icke-termisk [beror ej på uppvärmning] induktion av oxidativ stress, DNA-skador och kardiomyopati [hjärtmuskelskada], cancer, skador på spermier och neurologiska effekter, inklusive elektromagnetisk överkänslighet. Dessutom har många studier på människor visat statistiskt signifikanta samband mellan exponering för RFR [radiofrekvent strålning] och ökad risk för hjärn- och sköldkörtelcancer. Ändå bekräftade FCC och ICNIRP år 2020, mot bakgrund av de bevis som granskas i denna artikel, samma gränsvärden som fastställdes på 1990-talet. Följaktligen skyddar dessa exponeringsgränser, som bygger på felaktiga antaganden, inte arbetstagare, barn, överkänsliga personer och befolkningen i allmänhet på ett adekvat sätt mot kortsiktig eller långvarig exponering för RFR. Det finns därför ett akut behov av hälsoskyddande exponeringsgränser för människor och miljön. Dessa gränsvärden måste baseras på vetenskapliga bevis snarare än på felaktiga antaganden, särskilt med

tanke på den ökande globala exponeringen av människor och miljön för RFR, inklusive nya former av strålning, och från 5G-telekommunikationer för vilka det inte finns några adekvata studier av hälsoeffekter.”¹²

Denna grupp av 16 världsledande forskare på området konstaterar att Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärde (baserat på ICNIRP – en privat organisation i Tyskland med nära koppling till den berörda industrin) vilar på 14 felaktiga antaganden, bland annat dessa:

- *Strålningen skadar människors hälsa endast då den är så intensiv att den värmer upp vävnad med 1 grad inom 30 minuter och därvid orsakar beteendeförändringar i djurförsök. FEL!*
Forskningen har i stor omfattning visat skadliga effekter på djur och människor vid nivåer som understiger de nivåer som krävs för uppvärmning. Bland annat har forskning övertygande visat att strålningen kan orsaka cancer i djur som långtidsexponerats, liksom en rad andra skadliga effekter som exempelvis oxidativ stress, DNA-skador, neurologiska effekter och skador på spermier
- *Strålningen kan inte skada cellers DNA så länge ingen uppvärmning sker. FEL!*
Över 150 studier har visat att exponering som understiger de nivåer som krävs för uppvärmning orsakar DNA-skador. Dessutom är det väl etablerat att DNA-skador kan orsakas indirekt av oxidativ stress och över 120 studier har visat att strålning vid låga nivåer orsakar oxidativ stress. Oxidativ stress är erkänd cancermekanism och gäller många erkända cancerframkallande ämnen exempelvis asbest. Oxidativ stress kan orsaka cancer genom bildning av fria radikaler som i sin tur skadar cellers DNA.
- *Inga andra effekter uppstår av samtidig exponering för andra skadliga ämnen. FEL!*
Forskningen har visat att andra cancerogena ämnen samverkar med strålningen och kan förstärka effekterna. Gränsvärden som inte tar hänsyn till samverkans effekter undervärderar riskerna.
- *Gränsvärden behöver inte ta hänsyn till strålningens egenskaper (modulering, använda frekvenser, polarisering eller pulsering). FEL!*
Det finns omfattande belegg för att strålningens egenskaper (modulering, frekvenser, polarisering och pulsering) samt övrig bakgrundsexponering har stor betydelse för de skadliga effekter som signalerna orsakar. Samverkans effekter kan öka skadligheten.
- *Det finns ingen skillnad i känslighet mellan olika individer. FEL!*
Forskning har också visat att känsligheten för strålningen kan variera stort mellan individer och att en del av befolkningen är särskilt känsliga (electrohypersensitive (EHS)/elöverkänsliga). Det är även allmänt vedertaget att barn är särskilt känsliga för miljöfaktorer.
- *En säkerhetsfaktor på 50 för allmänheten och 10 för yrkesexponerade baserat på studier av djur som korttidsexponerats 60 minuter är tillräckligt för att skydda allmänheten och yrkesexponerade mot alla skadliga effekter av långtidsexponering. FEL!*
Om gränsvärden ska baseras på omedelbara effekter av korttidsexponering observerade i djurförsök bör en säkerhetsfaktor på upp till 10 000 gånger användas (gäller för andra miljöfaktorer). Det saknas studier som visar att de använda säkerhetsfaktorerna skulle vara tillräckliga vid långtidsexponering.
- *Det finns ingen anledning att misstänka att djurlivet påverkas skadligt av den här strålningen. FEL!*
Omfattande forskning har visat en rad olika skadliga effekter på djurlivet, bland annat på fåglar och insekter. I stort sett alla livsnödvändiga funktioner påverkas.
- *Inga vetenskapliga studier behövs gällande 5G:s påverkan på människor och djur. FEL!*
Det finns många indikationer på möjliga skadliga effekter av 5G. Det finns inga studier av påverkan av 5G på människor och djur, varken kortsiktigt eller långsiktigt, som visar att 5G inte skadar människors hälsa eller miljön.¹³

3) James C. Lin, mångårig medlem i ICNIRP (2004-2016) professor emeritus USA, januari 2023:

”Dessutom bygger gränsvärdena på föråldrad information, viktiga djurdata kringgås. Det gäller i synnerhet millimetervågsstrålning från 5G, där det finns få studier om hälsoeffekter på människor i den publicerade vetenskapliga litteraturen. Gränsvärdena är bristfälliga och kan inte tillämpas på långvarig exponering vid låga nivåer. I stället för att vara underbyggda av vetenskapliga framsteg bygger de på felaktiga antaganden och föråldrade exponeringsmått som inte skyddar barn på ett adekvat sätt, arbetstagare och allmänheten eller personer med känslighet för elektromagnetisk strålning från exponering för radiofrekvent strålning eller från trådlösa apparater och system. Därför är många av de rekommenderade gränsvärden diskutabla och saknar vetenskaplig grund för att vara säkra och skydda folkhälsan.”¹⁴

Omfattande forskning visar skador långt under referensvärdet

Sedan år 2017 har 430 vetenskapsmän och läkare undertecknat 5G Appeal. De varnar för *”potentiellt allvarliga hälsokonsekvenser”* i form av bland annat neurologiska effekter och cancer pga den ökande strålning som 5G medför. 5G kommer att öka exponeringen kraftigt för en strålningsform som redan har visats vara skadlig för människor och miljön. De pekar också på att det saknas forskning som visar att utbyggnaden inte utgör en fara för människor och miljön.¹⁵

5G leder verkligen till en massiv ökning av mikrovågsstrålning från basstationer och mobilmaster. Det har bekräftats genom många mätningar under de senaste åren sedan 5G började byggas ut¹⁶ och i de tre första fallstudier av 5G som publicerades under början av 2023.^{17,18}

Majoriteten av de undersökningar som gjorts av hälsotillstånd bland närboende till mobilmaster eller basstationer har visat ökad risk för den symtombild som sedan decennier kallats *mikrovågssyndromet* eller *radiofrekvenssjukan* som uppstår vid nivåer under Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärden.¹⁹ Upprepade undersökningar visar också att risken ökar för *cancer* bland de närboende vid nivåer långt under referensvärdet. En studie visar ökad förekomst av DNA-skador och ytterligare en visar förhöjd risk för ALS. Ingen undersökning har hittills undersökt om det föreligger ökad risk för Alzheimers, men djurförsök tyder på att det kan finnas risk för demenssjukdomar.²⁰ Över 30 studier visar sammantaget idag att mobilmaster eller basstationer orsakar ohälsa vid nivåer långt under referensvärdet.²¹

Till de skadliga effekter som forskningen upprepat visat på grund av exponering för mikrovågsstrålning från trådlös teknik hör bland annat skadliga effekter på hjärnan, nervsystemet, hormonsystemet, bildande av oxidativ stress, DNA-skador, ökad risk för cancer samt skadlig påverkan på beteende och fertilitet.²²

En tydlig majoritet (258) av forskarna verksamma inom området konstaterar gemensamt i EMF Scientist Appeal (2015-2023):

Effekter inkluderar ökad cancerrisk, cellulär stress, ökning av skadliga fria radikaler, genetiska skador, strukturella och funktionella förändringar i det reproduktiva systemet, försämring av inlärning och minne, neurologiska sjukdomar, och negativa effekter på allmänt välbefinnande hos människor. Skador berör inte bara människor, eftersom det finns en växande mängd belägg för skador på både växt- och djurliv.”²³

I en forskningsöversikt publicerad 2020²⁴ konstaterades följande:

"I BioInitiative-rapporterna har man granskat beläggen för en rad biologiska och hälsorelaterade effekter kopplade till exponering för RFR, inklusive minskad fertilitet, neurologiska och beteendemässiga effekter, genetiska effekter och effekter på immunsystemet. Den senaste versionen (uppdatering 2020) [21] har konstaterat att mellan 65 % och 91 % av 1 299 studier rapporterade biologiska effekter (beroende på vilka bioeffekter som studerades). Även Oceania Radiofrequency Science Advisory Association (ORSAA), som upprätthåller världens största kategoriserade databas om elektromagnetiska fält (ODEB), har konstaterat att ungefär 69 procent av 2 065 relevanta vetenskapliga granskade studier i ODEB visar statistiskt signifikanta biologiska effekter. Dessa inkluderar effekter på sömn, hjärt- och kärlsystem, sjukdomar, fria radikaler och oxidativ stress, cancer och DNA-skador, vilket kan äventyra framtida generationer. Sammantaget har de vetenskapliga bevisen från dessa två stora sammanställningar av publikationer inom detta område visar att biologiska effekter uppträder långt under de allmänt tillämpade gränsvärdena (= Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärde – vår kommentar). Dessa effekter kan leda till negativa hälsoeffekter, t.ex. cancer, sömnstörningar, ångest och depression, kronisk trötthet, andningsproblem, autoimmuna sjukdomar och hjärtsjukdomar, neurodegeneration och problem med reproduktionen."

En sammanställning från professor Henry Lai av forskning publicerad mellan 1990 och 2022 visar att en klar majoritet av samtliga studier visar signifikanta skadliga effekter gällande neurologisk påverkan, oxidativ stress eller genetiska effekter.^{25,26}

Radiofrekvent strålning (RFR)

- **Genetiska effekter (423 studier)**
Effekt= 291 (68%); Ingen effekt= 132 (32%)
- **Neurologiska effekter (391 studier)**
Effekt = 291 (74%); Ingen effekt = 100 (26%)
- **Oxidativ stress effekter (288 studier)**
Effekt = 263 (91%); Ingen effekt = 25 (9%)

Lågfrekventa fält

- **Genetiska effekter (307 studier)**
Effekt= 257 (84%); Ingen effekt= 50 (16%)
- **Neurologiska effekter (311 studier)**
Effekt = 283 (91%); Ingen effekt = 28 (9%)
- **Oxidativ stress effekter (298 studier)**
Effekt = 270 (90%); Ingen effekt = 28 (10%)

Fyra ledande forskare inom området konstaterade i mars 2023:

"det finns omfattande vetenskapliga bevis för att RFR (radiofrekvent strålning inklusive mikrovågsstrålning – vår kommentar) orsakar cancer, endokrinologiska, neurologiska och andra negativa hälsoeffekter. Mot bakgrund av dessa bevis har det primära uppdraget för offentliga organ, (såsom Strålsäkerhetsmyndigheten – vår anmärkning) att skydda folkhälsan inte uppfyllts. Vi anser snarare att industrins intressen prioriteras och att allmänheten därmed utsätts för undvikbara risker."²⁷

Omedelbara åtgärder behövs

Strålsäkerhetsmyndigheten och Naturvårdsverket måste ompröva sina uppenbart felaktiga slutsatser om miljömålet Säker strålmiljö. Mot bakgrund av de växande beläggen för att denna form av strålning är skadlig vid nivåer långt under gällande referensvärden från Strålsäkerhetsmyndigheten samt de senaste årens kraftigt ökande strålning i inne- och utemiljön, behöver följande åtgärder omgående vidtas:

1. Nya gränsvärden måste tas fram som skyddar mot alla visade hälso- och miljörisker vid nivåer som är tusentals gånger under nuvarande referensvärden. Detta måste ske med hjälp av experter som är fria från bindningar till berörd industri, och med representanter från den del av forskarvärlden som visat att riskerna är avsevärda även vid nivåer långt under nu gällande referensvärden.
2. 5G-utbyggnaden måste stoppas tills en oberoende kommission utrett riskerna. Riskbedömning av 5G måste även här göras av experter som är fria från bindningar till den berörda industrin, och med representanter från den sida av forskarvärlden som konstaterat att riskerna är avsevärda.
3. För att förebygga skador måste utbildning om risker ordnas på alla nivåer i samhället. Det gäller exempelvis inom sjukvård, skola, förskola och till allmänhet.
4. Bästa möjliga teknik ska användas för att skydda människors hälsa och miljön. Trådbunden teknik som minimerar skadlig strålning måste prioriteras.

Den 11 april, 2023

Mona Nilsson, verksamhetsansvarig Strålskyddsstiftelsen

Lennart Hardell, Forskningsstiftelsen Miljö- och Cancer; tidigare Överläkare och Professor, Onkologiska kliniken, Universitetssjukhuset, Örebro

Torkel Atterbom, vice ordförande Miljöföreningen Vågbrytaren

Marianne Ketti, ordförande Elöverkänsligas Riksförbund

-
- ¹ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2023/02/15/en-andra-studie-visar-att-5g-orsakar-mikrovagssyndromet/>
- ² Hardell L, Nilsson M: Case Report: A 52-Year Healthy Woman Developed Severe Microwave Syndrome Shortly After Installation of a 5G Base Station Close to Her Apartment. *Ann Clin Med Case Rep.* 2023; V10(16): 1-10
<https://acmcasereport.com/pdf/ACMCR-v10-1926.pdf>
- ³ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2022/10/25/forsta-djurstudien-hittills-5g-skadar-nervceller-i-hjarnan/>
- ⁴ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2022/08/16/30-studier-bekraftar-att-basstationer-och-mobilmaster-ar-en-halsorisk/>
- ⁵ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2022/01/26/reportage-2019-till-2022-om-stralning-och-symptom/>
- ⁶ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2022/04/29/katastrofala-foljder-for-faglar-och-insekter-av-okande-stralning/>
- ⁷ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2022/08/16/30-studier-bekraftar-att-basstationer-och-mobilmaster-ar-en-halsorisk/>
- ⁸ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2023/02/15/en-andra-studie-visar-att-5g-orsakar-mikrovagssyndromet/>
- ⁹ Se tabell 4 <https://www.fortunejournals.com/articles/aspects-on-the-international-commission-on-nonionizing-radiation-protection-icnirp-2020-guidelines-on-radiofrequency-radiation.html>
- ¹⁰ <https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/contentassets/c4057ae5e05b4bf198e9fc8e6ae78bcb/ssmfs-200818-stralsakerhetsmyndighetens-allmanna-rad-om-begransning-av-allmanhetens-exponering-for-elektromagnetiska-falt.pdf>
- ¹¹ <https://emfscientist.org/>
- ¹² https://icbe-emf.org/wp-content/uploads/2022/10/ICBE-EMF-paper-12940_2022_900_OnlinePDF_Patched-1.pdf
- ¹³ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2022/10/18/ny-stralskyddskommission-stoppa-5g-utbyggnaden-och-skydda-manniskor-och-miljo-battre-mot-stralningsrisker/>
- ¹⁴ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2023/02/03/tidigare-icnirp-medlem-sagar-icnirps-gransvarden/>
- ¹⁵ <http://www.5gappeal.eu/signatories-to-scientists-5g-appeal/>
- ¹⁶ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2022/01/26/reportage-2019-till-2022-om-stralning-och-symptom/>
- ¹⁷ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2023/02/15/en-andra-studie-visar-att-5g-orsakar-mikrovagssyndromet/>
- ¹⁸ Hardell L, Nilsson M: Case Report: A 52-Year Healthy Woman Developed Severe Microwave Syndrome Shortly After Installation of a 5G Base Station Close to Her Apartment. *Ann Clin Med Case Rep.* 2023; V10(16): 1-10
<https://acmcasereport.com/pdf/ACMCR-v10-1926.pdf>
- ¹⁹ <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26556835/>
- ²⁰ <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0891061822000989#!>
- ²¹ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2022/08/16/30-studier-bekraftar-att-basstationer-och-mobilmaster-ar-en-halsorisk/>
- ²² <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/forskning/>
- ²³ <https://emfscientist.org/index.php/emf-scientist-appeal>
- ²⁴ <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36129168/>
- ²⁵ <https://www.stralskyddsstiftelsen.se/2022/07/14/okande-bevis-stralning-orsakar-genetiska-oxidativa-och-neurologiska-effekter/>
- ²⁶ <https://www.saferemr.com/2018/02/effects-of-exposure-to-electromagnetic.html>